

Justitsminister, at han vidste, hvorledes Rigsdagen mente at denne Undersøgelse skulde finde Sted. Han vidste, at man mente: Intet for lukkede Døre, som ikke senere kan vides af Offentligheden. Hvis derfor Loven i den Form, den fik, var saaledes affattet, at den kunde tillade at gaa bort fra det, der var Rigsdagens Mening, saa havde det været den højtærede Justitsministers simple Pligt at komme til Rigsdagen og sige: Der maa foretages en Rettelse her, der er visse Forhold vedrørende Retsplejeloven og den Maade, hvorpaa vi har ordnet dette, som nødvendigvis en anden Redaktion af denne Lov. Men det, man i Stedet har gjort, er det, som var et fuldkomment Brud paa alt, hvad Rigsdagen den Gang krævede indført, nemlig at vi, naar man lukkede Dørene, vilde have Sikkerhed for at faa at vide, hvad der foregik bag de lukkede Døre. I Stedet har man til ingen Nytte bekostet Referater af det, som foregik der, hvor Folk kunde komme, og hvorfra Pressen kunde bringe Meddelelser. Til ingen Nytte i denne Sammenhæng er der optaget stenografiske Referater her — efter min Mening ogsaa uden Sammenhæng med, hvad der staar i Loven, idet efter min Mening de to Sætninger, der staar i Loven, viser, at det er af, hvad der foregaa bag lukkede Døre, at der skal optages stenografiske Referater.

I den Beretning, der er forelagt for os, fremtræder Aarsagerne til Bankens Sammenbrud meget tydeligt. Det fremtræder meget tydeligt, hvad det er, der har foraarsaget Bankens Sammenbrud: dens Organisation efterhaanden væsentlig som Spekulationsbank, og den store Fejl, der er begaaet med Hensyn til at samle alt for meget af Bankens Kapital paa visse enkelte store Grupper. Men dernæst viser ogsaa Bankberetningen, at Sammenbruddet blev saa voldsomt, fordi Tidspunktet for Sammenbruddet forhaledes og forhaledes ved, man maa desværre sige, den eminente Dygtighed, hvormed Etatsraad Glückstadt formaede at indspinde Nationalbanken og Regeringen, den nuværende Statsminister og den tidligere Handelsminister, i et Net, hvori begge Parter sad, den Gang Krisen blev en Nødvendighed derved, at Bankinspektøren, udefra foranlediget, foretog en Undersøgelse. Det fremgaa af Bankberetningen, tydeligt omend diskret fremstillet, at denne Forhaling af Krisen ved det af Etatsraad Glückstadt foretagne Spil er Aarsagen til, at Krisen blev saa voldsom. Hvis Banken var brudt sammen i 1921 i

Stedet for i 1922, vilde Følgerne have været økonomisk langt mindre byrdefulde for Samfundet end de, der senere kom. I et saadant Tilfælde er det altid farligt at opsætte, og Staten fulgte desværre Hr. Glückstadts Ønske om Opsættelse og Haab om at kunne komme igennem Sagen, naar man opsatte den.

Men denne Beretning om, at Sammenbruddet blev saa voldsomt, fordi Tidspunktet for Sammenbruddet forhaledes, føres ikke, saaledes som det naturligt burde være sket, frem til Rekonstruktionen af 9. Juli. Loven er vedtaget i September, da Ministeriet maatte gaa til Rigsdagen og begære en Lov om Landmandsbanken, fordi den af Statsministeren hemmeligt foretagne Rekonstruktion ikke kunde holde. Selve denne Rekonstruktion staar i saa nøje Forbindelse med hele det Sammenspil, der har været forud for Bankens Sammenbrud, at Rekonstruktionen burde have været Genstand for Kommissionens Undersøgelse og Beretning. Men det er jo ganske klart, at dette bliver vanskeliggjort, naar midt under Undersøgelsesrettens Forhandlinger et af dens Medlemmer udnævnes til Direktør i Nationalbanken, som er den ene Part blandt de tre Hovedparter, som har ført denne Sag frem. Jeg beder ærede Medlemmer tænke sig, hvad de vilde have sagt, hvis under denne Undersøgelsesrets Virksomhed et af de andre Medlemmer var blevet udnævnt til Medlem af den rekonstruerede Landmandsbanks Raad eller til Medlem af Bestyrelsen i Østasiatisk Kompagni. Hvis man havde tilvejebragt den Ordning, at enhver af de tre Dommere havde indtaget en saadan Stilling, vilde det have været et Sidestykke til det, man har gjort, idet man faktisk har flyttet et af Medlemmerne fra Undersøgelsesretten hen til et Sted, som han nødvendigvis under sin Undersøgelse af alt, hvad der foregik, maatte komme i Berøring med. Paa afgørende Punkter viser denne Beretning, i hvilken Grad Landmandsbanken var inde med Nationalbanken, idet Nationalbanken havde engageret saa kolossale Beløb i Landmandsbanken, at dennes Fald har truet Nationalbanken paa det alvorligste, og at derfor Statens Indgriben var nødvendig. Dette, og maaske hvad der tidligere er foregaaet i Landet, kunde gøre det nødvendigt at indføje en Lovbestemmelse om, at naar en Mand er udnævnt til Medlem af en Domstol, maa han, saa længe Sagen staar paa, ikke modtage nogen anden Stilling end den, han havde, da han modtog denne Udnæv-